

**Molnár Anna: Olaszország története a második köztársaság idején.
Áron Kiadó, Budapest, 2011. 281 p.**

A Pannon Egyetem oktatójának könyve a politikatörténeti országmonográfiák sorába illeszkedő, hiánypótló munka, melyre mind a tudományos kutatásnak, mind pedig a politológiai, történeti, geográfiai és a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó felsőoktatásnak is szüksége van. Olaszországról méltatlanul kevés könyv születik, főleg manapság, pedig egy hozzánk nem csak földrajzi értelemben, de kulturálisan és érzelmileg is közel álló országról és népről van szó.

A szerző könyvét előzményként a második világháború befejezésétől indítja, de a későbbiekben vissza-visszatekint a korábbi történelmi időszakokra is. Bemutatja az első köztársaság köztörténetét, az államszerkezet kialakításának kényszerpályáit, az intézménypolitikai sajátosságait, a politikai kultúrát. Nagyon helyesen fektet hangsúlyt az első köztársaság válságára, a hidegháború végét jelentő folyamatok Itáliát, illetve az olasz társadalmi-politikai berendezkedést alapjaiban megrengető hatására. A második köztársaság problémái részben ugyanis azokból a körülményekből adódnak, amelyek megszületését is meghatározták.

Molnár Anna, akit korábban Silvio Berlusconi-ről, az Északi Ligáról és a regionalizmusról írt munkáiról ismerhetünk, beavatott ismerője az olasz belpolitikának és ezt a kötet írása során jól kamatoztatta. A fejezetek szerkezete következetesen végigvitt. A recenzor ízlésének talán helyenként kicsit száraz a szöveg. Az olasz politikai élet színessége megengedte volna, hogy ne csupán Berlusconi életéből vett történetekkel dobja fel a szerző a korrektül összegyűjtött és közölt, adatgazdag és informatív, de így sokszor deskriptív szövegeket.

Az egyes további fejezetek a XI.-től a XVI. törvényhozásig terjedően dolgozzák fel a témát. Minden törvényhozási időszakot a választásokkal kezdi, a kormányzati berendezkedéssel, a kiemelkedő fontosságú témákkal folytatja, majd jellemzően a külpolitikával, illetve EU-politikával zárja a szerző.

A második köztársaság Olaszországban egy ugyanolyan színes, fordultatos periódusokból álló szakasz, mint az első köztársaság volt. Amíg azonban a második világháborút követően egy több szakaszú, igen intenzív fejlődés ment végbe, amelynek következtében Itália egy modern és erős gazdasággal és többé-kevésbé stabil politikai berendezkedéssel bíró állammá vált, a második köztársaság a stagnálás és bizonyos tekintetben a hanyatlás képét mutatja. Bár az 1990-es évek elején úgy tűnt, hogy eloldozódnak azok a béklyók, amelyek évtizedekig korlátozták a demokráciát (a végletes megosztottság, a pentapartito, a maffia stb), úgy tűnik Olaszország orientációs válságba került és egyelőre legalábbis nem tudott jó válaszokat találni az új kihívásokra.

Pap Norbert